

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in velja trisopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 197.

V Ljubljani, v torek 28. avgusta 1888.

Letnik XVI.

V Ljubljani, 28. avgusta.

△ O Crispijevem potovanju v Friedrichsrube pišejo vsi listi. Mnogo zmesi zasipajo na časnikarske mline; a ker je v zmesi mnogo ovsu in prazne omlačene slame, dajejo kamni malo moke. Bismarckovo glasilo „Nord. Allg. Zeitung“ piše: „Pristotnost italijanskega ministerskega predsednika je glavno znamenje dnevne situacije. Ta znameniti dogodek z zadovoljstvom jemljó na znanje vsi prijatelji srednje-evropske mirovne zveze, z druge strani pa se v nekem nemiru pokazuje žalost politične vesti nasprotnikov tej zvezi. Srčni pozdravi Crispiju in obče spoštovanemu državnemu kanclerju na kolodvoru so istiniti izraz čustva, ki navdaja nemški narod, in dokaz, da italijanski državi v borbi na severu ne manjka simpatij, na katere more računati stvar dobrega prava.“ — Kako milozvočno!

Oficijozne „Berliner Polit. Nachrichten“ pišejo: „Politika Italije je nekaj časa v neugodnem položaji. Vojaška čast države zahteva vsled poboja pri Saganeitiju, da pokaže vlada gledé prekmorskih podjetij popolno jasnost in ostane na stališču, katero je zavzela nasproti francoskim prevzetnostim. Crispijevemu potovanju v Nemčijo javno mnenje pripisuje veliko politično pomenljivost. Ako ministerski rimski list „Riforma“ izjavlja, da Crispijevo potovanje ne pomeni ničesa, kar bi se ne strinjalo z dosedanjo politiko, to vendar prizna, da je neka zveza med sedanjo italijansko politiko in Crispijevim potovanjem. Zdi se nam, da je prišel čas, da Italija jasneje označi svojo vnanjo politiko in konča stanje, ki je bilo povod vednemu nasprotju mej Rimom in Parizom.“

„Vossische Ztg.“ pravi, da se Crispijevemu potovanju pripisuje velika važnost vsled napetosti mej Italijo in Francijo. Sredozemsko morje ne sme postati ne francosko, ne rusko jezero, rekel je italijanski državnik v Turinu. Tedaj bili so Francozi še dobre volje ter so se posmehovali, češ: Italija, ki je bila vedno potolčena, nam ne dela skrbi. A danes se je kolo zaobrnilo, in nekdanji vrednik

„Riforme“ postal je grozen Floquetu in Gobletu. Nemški narod pa vidi v dogovorih v Friedrichsrube samo nov dokaz za močno mirovno zvezo ter se spominja besedi Viktor Emanuela, katere je govoril leta 1873 pri otvorjenju državnega zbora: Nemčija in Italija ste nastali le v imenu narodnostne ideje. Na temelji monarhije ste zgradili svoje liberalne naredbe. Mejsobojne razmere obeh vlad in čustvo obeh narodov so zagotovilo miru. — Nemški člankar gotovo ne pozna politične zgodovine svoje domovine, ker sicer bi ne proslavljal „liberalnih“ naredb Bismarckovih. Kje je večji servilizem, kje gorši absolutizem, kakor ravno v Nemčiji? „Macht geht vor Recht“, pravi nemški državnik. Ravno tako malo smemo govoriti o prostosti v Italiji. Da, kdor na vse grlo hvali vlado in njene čine, ta je prost, sicer pa ga vtaknejo v temnico. Da Crispi dobro posnema železnega državnika, pričajo zadnje občinske volitve.

Najobširneje govori o shodu Crispijevem z Bismarckom rusko glasilo „Nord“, ki piše: Verjetno je, da sta Crispi in Bismarck govorila o vseh velikih dnevnih vprašanjih, gotovo pa o dogodku zaradi Masave. To vprašanje mora se hitro rešiti. Ta italijansko-francoski prepir provzročil je nemir, in treba je določiti, ali naj Crispi nadaljuje obravnavo s Francijo, ali naj odjenja. Gotovo pa je Bismarck svetoval, naj se prepir poravná, ker Nemčija želi mir v Evropi. In to bo storilo, da bo Crispi prijenljivejši nasproti Franciji.

Pariški listi soglasno pišejo, da shod v Friedrichsrube nima vznemirjujočega značaja. Iz Londona pa se poroča, da tamošnji krogi sodijo o shodu, da je predmet pogovoru bilo iztočno vprašanje. Ker je Rusija začasno obrnila svojo pozornost v Malo Azijo, tako trdi Giers, ne more se mirovna zveza vtikati v rusko novejšo politiko, ker ne zadeva evropskih vprašanj. —

V soboto vršila se je v mladoboleslavskem volilnem okraju volitev v državni zbor. Kakor že znano, izvoljen je mladočeški kandidat Janda. Ta okraj ni

še nikoli volil po Riegrovi želji; vendar se je leta 1885 izvoljeni poslanec Vransy pridružil Staro-Čehom. Mladočeški radikali dobivajo vedno več tal; to mora vzbujati resne pomisleke, ker narodnostni prepir ne bo se nikdar polegel, ako bota v deželi gospodovala dva skrajna moža — Knotz in Gregr. Staro-Čehi so nasproti vladi jako popustljivi, in to ravno koristi Mlado-Čehom, ki očitajo Starim, da izdajajo narod. Čeravno pa je staročeška popustljivost obče znana, vendar jim je vlada malo hvaležna, kakor dokazujejo gospoda naučnega ministra ukrepi.

Naravno je, da glasilo mlado-češko kipi veselja vsled te zmage. Piše namreč: Izid volitve obsoja samomorno teorijo poslanca Mattuša, politiko boječnosti in obupa. Volitev je velikega pomena za Taaffejevo vlado, ki si naj zapomni, da češki narod ni tak, kakor njegovi zastopniki na Dunaji. Za Staro-Čeha je ta volitev velika katastrofa; ne preostaja drugoga: ali odstopiti ali kreniti na drugo pot.

Riegrovo glasilo „Hlas Naroda“ pa trdi, da narod ni še izgubljen vsled te volitve. Češki klub naj se drži prave mere in odločneje postopa proti radikalcem. Liberalna stranka bori se s praznimi besedami in izmišljijami, zato morajo Staro-Čehi vzgajati narod, da sam misli in sodi in da se ne bo dal voditi od kričačev v mesnice in nevarne igre, kjer narod lahko vse izgubi, kar so mu zastopniki pridobili v dolgih letih. Staro-češka stranka po tej volitvi ni še brez orožja. Pogumni politiki se veselé, da bo vsaj narod spoznal, kako kriva pota hodi mlado-češka stranka.

Politični pregled.

V Ljubljani, 28. avgusta.

Notranje dežele.

Volitev državnega poslanca v koroškem velikem posestvu na mesto odstopivšega grofa Goessa bo v kratkem razpisana. Nemška stranka kandiduje dr. Riharda barona Sternečka. Baron Sterneck, stričnik poveljnika avstrijske mornarice, je legacijski svetnik pri avstrijskem poslanstvu v Carjgradu.

LISTEK.

Iz povestnice orgelj.

Povestnica orgelj sega v daljno minolost. Že starim Grkom bila je znana slična izumba glasbenega stroja, ki je imel nekoliko piščal in v katere se je pihalo z mehóm. O tem izpričuje latinski izraz (i grški) za orglje, koji je pa (organon) označeval prav za prav vsak glasbeni stroj.

V katoliške cerkve uvedene so bile orglje v osmem stoletju, kakor je soditi po zgodovinskih podatkih. V srednji Evropi izgotovljene so bile prve orglje v Cahoh (Aachen), in sicer l. 812. Toda bile so te še zelo nedovršene; imele so klavijaturo širjo od cele roke in tolklo se je nánje s komolcem.

Med Slovani, kakor pripoveduje povestnica, govori se šele l. 1255. o orgljah, in sicer najprvo v Pragi, vendar so že kake orglje morale prej biti, kajti povestnica pravi, da je istega leta dal dekan pražkega kapitlja (Vid) postaviti „nove orglje“ — torej so vsekako morale biti že poprej kake „stare“.

V XIV. stoletju vpeljane ste bili dvojni klavijaturi, namreč jedna za desno roko a druga za levo. Leta 1470. uveden je bil prvič pedal. V XVI. stoletju nastal je popolu obrat k boljšemu izumljenju

premičnih registrov. Od te dóbe postajale so stare orglje vedno bolj popolniše in dovršenejše do našega veka.

Z največjimi orgljami ponaša se mesto Harlem, koje imajo 60 premenov, 4 oddelke, 2 tiskala, 12 mehov in 8000 piščal. To umetniško delo je zelo obširno in se izjavljajo na njem najlepší in najraznovrstniši glasovi. V istini ne pravi zastonj prislovica, je li kaka godba za blažene, je gotovo to koncert na harlemske orglje. Kedar so odprti vsi registri, čujejo se pojedini glasovi ko grmenje topov ali grom, in hram se trese v svojih temeljih kakor pri potresu.

Druge največje orglje so v cerkvi sv. Petra v Rimu. A tudi ta velikanska cerkev se trese, če igra nánje mojsterska roka. Dalje so velikanske orglje v mestu Lucernu v Švici, največja njih piščal tehta 11 stotov. S čudesom napolnjujejo zvoki v hramu sv. Štefana na Dunaji. Te orglje imajo 32 registrov, toda nánje se igra samo o največjih praznikih. Praga ima dvoje velike orglje v strahovskem samostanu z 41 registri in 3087 piščalami. Na Moravskem so največje orglje v Olomuci v cerkvi sv. Mavricija; imajo 48 premenov in 2332 piščal. Postavljene so bile l. 1745. Tudi v stolni cerkvi v Brnu so orglje z 28 premeni in 1980 piščalami.

Velicaste orglje so v opatiji sv. Križa na Dol. Avstrijskem, v Neuburgu, Altenburgu, Weimaru, Gdanskem, Lipsiji, Magdeburgu, Ženevi in v Londonu; tudi v Trstu, Draždanih in Parizu.

V Štrasburgu so orglje, koje imajo 39 registrov in 2242 piščal, v Ulmu 3000 piščal in 32 mehov. Vratislavske orglje imajo 56 glasov in 3342 piščal.

Z znamenitimi orgljami ponaša se Monakovo, in kakor omenjeno, Magdeburg. V Monakovem v cerkvi sv. Petra so orglje visoke umetniške cene, v Magdeburgu so pa okrašene z raznoterimi stoječimi podobnicami in malimi sohami, izmed kojih se odlikuje najbolj še petelin, ki poje in pozornost ljudij zbranih v cerkvi obrača náse.

Konečno so še znamenite orglje v Gothenburgu, na koje morejo igrati trije organisti.

Na Dunaji je pa nedavno neki J. B. Schalkenbach prvič igral na nekem aparatu, imenom „Orchestre-Militaire-Electro-Moteur“, koji je omenjeni Sch. izumil. Ta aparat je neka spojitev raznih muzikaličnih in optičnih strojev, koje premičejo klavijature in vodilne žice in čudesne efekte provzročujejo. Zategnjeni zvoki orgelj preidejo h krati v burno vojaško godbo, koja se zopet preminja v fanfare, potrkavanje zvonov, kukanje, citranje, bučejne viharja, grmenje itd. Zajedno švigajo iz aparata iskre,

likrat slišale: Bog ga živi našega presvetlega vladarja Franca Jožefa I. — našega preljubljenega cesarja!

Trgovska in obrtniška zbornica.

(Dalje.)

III. Gosp. zbornični svetnik Karol Luckman poroča, da je linška zbornica poslala prepis peticije, s katero se je obrnila radi obdačenja podružnic do c. kr. finančnega ministerstva, naši zbornici s prošnjo, da podpira to peticijo.

V peticiji se navaja, da je vprašanje obdačenja tistih podružnic, katere si ustanovljajo posamične tvornice za prodajanje svojih izdelkov zunaj svojega obrtovališča, nadalje tistih podružnic, ki si jih ustanovljajo banke in druge družbe, treba zakonito vrediti. Samo ob sebi se umeje, da je glavno podjetje s svojimi nesamostalnimi podružnicami vred le eden jedini davčni objekt in da se sme obdačiti le z jedno jedino dobitkovino in dohodarino.

Za državo je vsekakor vse jednako, kje se jej plačujejo davki. Za njo je vse jedno, ali se jej ves davek, ki ga ima plačati katera trrdka, plačuje na Dunaji, ali le eden del pri davčni blagajnici v mestu glavnega podjetja, drugi del pa pri davčni blagajnici v stajališči njenih podružnic.

Toda to vprašanje je zelo važno za dežele in občine, v katerih se nahajajo take podružnice, kajti ker si morajo največji del svojega potrebnega denarja omisliti z dokladami od davkov, imajo tudi pravico do tega, da taka s podružnicami spojena podjetja ne plačajo svojih davkov vseh v mestu glavnega podjetja, ampak po razmerni razdelitvi tudi v stajališčih posamičnih podružnic.

V prvem slučaju ne doprinašajo ta podjetja čisto nič k deželni in občinski bremenom stajališča svojih podružnic, kar je gotovo neopravičeno, ako pomislimo, da imajo te podružnice in njih uradniki svoje koristi od občinskih stroškov za ceste, zdravstveno redarstvo, šole itd. in bi tedaj morali tudi razumno k temu doprinašati.

Dežele in občine imajo tedaj pravico zahtevati, da take v njih področju nahajajoče se podružnice tudi prevzamejo razumno njih bremena, a to bo, ker se zdaj ves davek plačuje le v mestu glavnega podjetja, le s tem mogoče, da se z zakonom določi, da s podružnicami spojena podjetja le primeren del svoje dobitkovine in dohodnine plačajo v mestu glavnega podjetja, drugi del pa po razmerni razdelitvi davčnim uradom tam, kjer so podružnice.

Kako to razdelitev urediti, to se more dognati po vnanjih znamenjih o obsegu glavnih podjetij ali podružnic.

Konečno je treba še omeniti, da s to prena-redbo prakse, za katero se tu gre, ne bi bila taka s podružnicami spojena podjetja bolj obremenjena. Kajti kakor za državo, tako je tudi za ta podjetja vse jedno, ali naj ves davek v mestu glavnega podjetja, ali pa le eden del v ostalem enakih davkov plačajo tamkaj, drugi del pa pri podružnicah. Doklade, ki bi jih imele plačevati te trrdke, bile bi navadno manjše, ker so v navadnem mestu glavnega podjetja, namreč na Dunaju, večje deželne in občinske doklade, nego v deželah.

Odsek pritruje temu in predlaga, zbornica naj priporoča prošnjo linške zbornice. — Predlog je bil sprejet. (Dalje prih.)

Dnevne novice.

(Najvišja zahvala.) Presvetli cesar naročil je g. deželnemu predsedniku, naj izreče Najvišjo zahvalo za lojalne izjave vsem korporacijam, ki so bile zbrane v Krškem povodom cesarjevega rojstnega dne in štiridesetletnice.

(O požaru) v Trbovjah pri Smedniku — ne v Trbovljah, kakor smo včeraj poročali — se nam piše, da sta dvema posestnikoma pogorela skédnja z mrvo in ravno omlačenim žitom ter jeden čebeljak. Čebele so rešili. Nesreča je tem občutljivejša, ker sta ista posestnika pogorela pred nekimi leti. Zavarovan je bil vsak za 700 gld. Goreti je začelo v svislih; sodijo, da je nekdo iz hudobije zažgal.

(K petindvajsetletnici „Sokola“.) Vse one čast. p. n. dame in gospode, kateri se mislijo banketa vdeležiti, opozarjamo slednjič, da je čas za oglašanje samo do sobote. Oglasila vsprejema gosp. H. Turk na Glavnem trgu. Na vse kasneje došla prijavljanja se ne bode oziralo.

(K petindvajsetletnici „Sokola Ljubljanskega“) pošljejo nadalje deputacije „Sokoli“ iz Piska, Nachoda, Brandysa, Budejevic, Sobjeslave in Dunaja.

(Umrl je) 27. t. m. v Središči podpredsednik akad. društva „Triglav“ v Gradci g. Sajnkovič, pravnik 4. leta v 22. letu svoje starosti. Ranji bil je vnet narodnjak in nadarjen dijak, čegar čisti značaj in ljubeznjivost so čislali vsi, ki so ga poznali. Kot pevovodja in odbornik pridobil si je obilo zaslug za akad. društvo „Triglav“. Žal, da ga je tako zgodaj ugrabila nemila smrt domovini naši! N. v m. p.!

(Iz deželnega zbora štajerskega.) Prva seja bila je včeraj. Ob 10. uri je daroval slovesno sv. mašo v stolni cerkvi prem. knezoškof dr. Zwerger. Seja pričela se je ob 11. uri. Na dnevnem redu so bili: Poročilo dež. odbora o računskih zaključkih učiteljskega penzijskega zaklada za l. 1887 in proračun; proračun deželni zakladov; poročilo dež. odbora o delovanji od 1. januarija; dalje več občinskih prošenj in poročil. Deželni glavar grof Wurmbrand je v daljšem govoru pozdravil poslance in našteval gradivo, ki čaka rešitve. Zapisnikarjema sta izvoljena poslanca Kautschitsch in Moscon, verifikatorji Jerman, Hackelberg, Sessler-Herzinger in Koller. Konečno je cesarjev namestnik v imenu vlade pozdravil poslance. Druga seja je danes. Na dnevnem redu so volitve v razne odseke in prvo branje vseh predlog.

(S kranjsko-goriške meje) se nam poroča, da so v nedeljo dne 26. avgusta v Šturiji napravili veselico v proslavo štiridesetletne vlade c. kr. apostolskega veličanstva cesarja Franca Jožefa I. — Vspored obsegal je 14 toček, katere so se vse gladko in v popolno zadovoljnost navzočih izvršile. V slavnostnem govoru kazal je g. Ant. Poljšak radodarnost presvetlega cesarja, tudi za šturško novo šolo je daroval 300 gld. Deklamaciji izvršili ste mladi gospiči jako dobro, tercet je sviral na gosli in kitari tri komade, in znani pevski zbor prepeval je več zborov v občeno zadovoljnost. Igra „Bob iz Kranja“ napravila je veliko smeha; vloge so bile v spretnih rokah. Največjo zaslugo ima g. nadučitelj Perne; on je bil duša vsemu delovanju. Njegov pevski zbor nam dela tudi vso čast!

(Hranilnica v Brežicah) je sklenila povodom cesarjeve štiridesetletnice vsako leto darovati 1000 gld. za preskrbovanje 12 revežev mestne občine.

(Deželni odbor) sklenil je vprašati vlado, ali bi dovolila, da se gledališče zopet zgradi na sedanjem prostoru.

(Premeščen) je učitelj g. Maks Ivanetič iz Drage v Modrič pri Gradačacu v Bosni.

(Na obrtni šoli v Gorici) imenovan je voditeljem dosedanji voditelj obrtne šole v Poreči, g. Gembreich.

(Šolske delavnice.) Na Švedskem, Francoskem in Nemškem združili so z ljudskimi šolami šolske delavnice. To poskušajo tudi že na Dunaji in Galiciji, kjer je nad 40 šolskih delavnic. Leta 1882 osnovalo se je na Dunaji posebno društvo z namenom, da šolskim dečkom preskrbi prostore, kjer naj se vadijo v ročnih delih. Društvo ima sedaj dve taki delavnici ter prireja posebne kurze, v katerih se tudi učitelji vadijo za pouk v ročnih delih. Minoli teden končal se je peti letni kurz, katerega sta se s Kranjskega vdeležila gospoda A. Žumer iz Ljubljane in J. Bezljaj iz Krškega. Kurz se je končal z javno razstavo del, ki so vzbujala veliko pozornost v strokovnjaških krogih.

(Za slovenske šole) sklenile so nadalje postavne korake občine: šoštanjaska okolica, trg Pilštajn, Zdole, Drensko-rebro in Marija Gradec pri Laškem. Dotične prošnje so se odposlale na deželni šolski svet, oziroma naučno ministerstvo. Pričakovati je, da se oglasijo i ostale slovenske občine.

(Premembe pri č. oo. kapucinih) štajersko-kranjske provincije. Provincijal: o. Ferdinand; defintorji; oo. Gregor, Lovrenc, Norbert, Konstantin. [Premembe v Gorici: o. Rafael, gvardijan; o. Gelazij, vikar. Iz Gorice gresta o. Albert in o. Kerubin v Lipnico, o. Siegfried v Schwanberg, br. David v Celovec. Iz Celja gre o. Hermenegild v sv. Križ za vikarja. Iz Volšperga gre o. Gottfried v Murau za gvardijana; o. Joahim v Schwanberg za vikarja. Iz sv. Križa: o. Konstantin v Celovec za gvardijana; o. Kajetan tudi v Celovec. V Lipnici postane o. Otakar gvardijan, o. Viljem vikar, o. Maks gre v Krško. S Krškega o. Aleksander v Lipnico. Iz Muraua: o. Hieronim v Volšperg za gvardijana;

o. Severin v Knittelfeld. Iz Celovca: o. Friedrich v sv. Križ za gvardijana; o. Theofil v Murau, o. Virgilij postane vikar v Celovec; o. Gabriel in o. Bonaventura v Celje. Iz Hartberga: br. Martin gre v Irdning. Iz Knittelfelda: br. Izidor in br. Moric v Hartberg. Iz Schwanberga: o. Honorij v Volšperg za vikarja; br. Klemens v Celje. Iz Irdninga: br. Jonas v Knittelfeld. V Loki ostanejo: č. oo. Odilo, Luka in Irinej.

(Duhovniške premembe v krški škofiji.) Č. g. Fr. Treiber, do zdaj provizor Podkloštrom, je postal mestni kapelan v Celovec; č. g. Fr. Muhl, do zdaj provizor v Št. Rupertu, pa je prevzel oskrbovanje šmarješke in šentjurske fare pri Velikovecu. Faro Št. Šteben na Zili je dobil gosposvetški kanonik č. g. Fr. Katnik. Za nunskega izpovednika in slovenskega pridigarja v Celovec je imenovan č. g. P. dr. Alojzij Cigoj. Dekanijski svetovalci so postali č. gg.: Fr. Centrin, župnik v Št. Petru; Valentin Karpf, župnik v Grebinskem Kloštru; Josip Škrbinec, župnik v Vogreah, in dr. Josip Somer, župnik v Šmihelu. — Umrl je č. g. Fr. Junk, vpokojeni župnik v Šmarjeti labudski. Naj v miru počiva!

(Učiteljske službe) so razpisane v postojnskem okraji in sicer: V Suhorji, v Slavini, Hrenovicah in Vremah. Plače 450, 450, 400 in 400 gld. Prošnje do 4. septembra.

Narodno gospodarstvo.

Deželno sadno razstavo v zvezi s pokušno kranjskih vin

priredi c. kr. kmetijska družba kranjska v proslavo štiridesetletnega vladanja Nj. veličanstva presvetlega cesarja Frana Josipa I. od dne 17. do 21. oktobra t. l. na starem strelišči v Ljubljani.

Kranjski sadjarji in vinarji!

Po želji presvetlega našega vladarja samega, da bi narodi slavili štiridesetletnico njegovega vladanja s podjetji, ki pospešujejo gospodarski razvoj država avstrijske, ukrenil je veliki zbor c. kr. kmetijske družbe kranjske proslaviti ta praznik z razstavo, katera naj bi pospešila za Kranjsko toliko važno sadjarstvo in vinarstvo.

Sadjarji in vinarji! Nihče, kdor le količkaj vzmore, naj ne zamudi te slovesne prilike ter naj pomaga podpisani družbi, da doseže prekrasni, a težavni namen, s katerim je zasnovala razstavo.

Deželni sadni razstavi bode pokazati, doklé smo dosedaj dospeli v sadjarstvu, in katere sadne vrste se najbolj ponašajo ob raznih razmerah na Kranjskem, da dobodemo takó podlogo, na kateri hočemo v prihodnje pospeševati sadjarstvo. Razstava nam pa bode tudi ugodna prilika, da vsaj pričnemo urejati slovenska sadna imena ter da jih spravimo v soglasje s pomologijskimi imeni.

Podpisana družba se bode pa ob enem potrudila, da pokaže obiskovalcem razstave dejanski, kako so napredovali po drugod v pretvarjanji sadja, da ga laže razprodavajo in umno uporabljajo. Razstavljeno orodje in stroji bodo obiskovalce razstave poučili o tem prevažnem oddelku sadjarstva.

Šolskemu vrtnarstvu in v prospeh priredi podpisana družba posebno razstavo šolskih vrtov.

Vinska pokušnja bode obiskovalcem dala priliko, da bodo izpoznali naša pristna vina dolenska, vipavska in vremska. Tako se bode oživila vinska kupčija ter izpodrinila škodljivo tujo konkurencijo.

Razstava, na katero smejo pridelke in izdelke svoje poslati samo Kranjci, sestavljena bode iz naslednjih oddelkov:

A. I. Razstava svežega sadja. II. Razstava sadnih izdelkov (suho in vkuhano sadje, sadno žganje itd.) III. Razstava drevesničnih pridelkov (divjaki in razne druge podloge za cepljenje, cepljeno drevje itd.) IV. Razstava sadjarskega orodja in strojev. Na to razstavo smejo poslati izdelke svoje tudi tovarnarji zunaj Kranjskega. V. Razstava šolskih vrtov. B. Vinska pokušnja. Ta pokušnja bode tako urejena, da bodo imeli posamezniki, cele občine, okraji ali kmetijske podružnice posebne ograjene prostore (pokušalnice), koder bodo točili svoje pridelke.

V vseh oddelkih je podpisana družba poskrbela za obilo odlikovanj. Ob razstavi, katera bode odprta tudi zvečer, bode ob enem velika efektna loterija. Natačen program o razstavi bode priobčen ob pravem času.

Sadjarji in vinarji! Nihče naj se ne zanaša na drugega; vsak pokaži sam, kaj vzmore, ker le tako bo mogoče na razstavi videti, kakošno je v resnici kranjsko sadjarstvo in vinarstvo.

Kdor m. sli kaj razstaviti, naznani naj to precej c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, katera prijavi potem vsakemu posebe vse natančno, kako se mu je ravhati. Oglasila se sprejemajo najkasneje do 20. septembra t. l.

Na delo torej, domoljubni gospodarji, da častno popraznujemo veliki avstrijski god, ob enem pa izkažemo hvaležnost do našega vladarja, ki je toliko storil za kmetijski stau, in čigar dobrotljivost slavi malo da ne vsaka vas na Kranjskem.

C. kr. kmetijska družba v Ljubljani.

Telegrami.

Gmunden, 28. avgusta. Govori se, da bo cesar tekem tedna peljal se obiskat rusko cesarico in princesinjo valeško.

Budimpešta, 28. avgusta. „Naplo“ piše, da ogrski bramboveci ne bodo več razdeljeni po dosedanem brigadnem sistemu, marveč v pešpolke.

Sofija, 27. avgusta. Kakor se čuje, sešli se bodo začetkom septembra v Berlinu evropski državniki, katerim bo pravosodni minister Stojlov poročal o položaji v Bolgariji.

Milan, 27. avgusta. Crispi se je včeraj pripeljal ter takoj odpeljal se v Monzo poročat kralju. — General San Marzano dobil je povelje, pripraviti se na odhod v Masavo.

London, 28. avgusta. Zrakoplovec Simmonds ponesrečil se je včeraj z dvema tovarišema. Simmonds je takoj umrl, druga dva sta težko poškodovana.

Listnica opravištvva:

G. F. M. v L. Zaželjeno se Vam je takoj odposlalo. Da, še z vsemi štev. „DOMOLJUBA“ se lahko postrže Vam in drugim.

Tujci.

24. in 25. avgusta.

Pri **Maltcu**: Bogdan, gimnazijski učitelj, z Dunaja. — Schneider, Dulder in Gruber z Dunaja. — Klein, trgovec, iz Toplice. — Emil Schwarzkopf iz Nemčije. — Schmiedberger iz Monaka. — Agath, zasebnica, iz Nemčije. — Thoman pl. Montalmar, častnik mornarice, s Pulja. — S. König, A. Wagner, Fordran z Dunaja. — Ritter, tovarnar, iz Nemčije. — Maria pl. Ručna, soproga računskega svetnika, iz Zagreba. — Pavel Zamparo, zasebnik, iz Trsta. — M. pl. Ručna, soproga deželnega svetnika, iz Zagreba. — Schneller, zasebnik, iz Koprivnika. — Rothe, iz Nemčije.

Pri **Stonu**: J. Wilfan, inženir, iz Trsta. — Dr. Oroslav Picoli, notar in profesor, iz Trsta. — Fran Šlibar, kupčevalec, iz Sele. — Kowarschik, Schwarz in Schoklić iz Grada. — K. Coen in Schwarz iz Grada. — Ertl, uradnik, iz Budimpešte. — Karol Rotter, uradnik, z Dunaja. — Josip Bonett, trgovec, iz Lušina. — Franc Haring, godec, iz Ptuja. — J. Littke z Ogorskega. — Smrekar, uradnik, iz Grada. — F. Haring, učitelj godbe, iz Ptuja. — Ruprecht, usnjar, s Krškega

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. zjut.	736.9	12.9	sl. szap.	megla	0.0	
27. 2. u. pop.	734.9	24.2	sl. vzh.	jasno		
9. u. zveč.	736.4	16.6	sl. svzh.	"		
Srednja temperatura 17.5°C., za 0.2° pod normalom.						

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

28. avgusta.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	81 gl. 55 kr.
Sreberna " 5% " 100 " 16%	82 " 50
4% avstr. zlata renta, davka prosta	112 " —
Papirna renta, davka prosta	97 " 65
Akcije avstr.-ogorske banke	871 " —
Kreditne akcije	312 " 80
London	123 " 35
Francoski napoleonid.	9 " 78
Cesarski cekini	5 " 87
Nemške marke	60 " 20

OTOMANE,

!!gl. 38 a.v.!!

(glej podobo), najbolj praktično, elegantno, moderno in priljubljeno tapecirano pohištveno orodje, preoblečene z modernim in močnim blagom in popol-

no pozamenterijo, to je s čopi in dolgimi franžami iz blaga, izdeluje po — 38 gold. a. v. — zajamčeno dobro in solidno narejene

Anton Obreza,

tapecirar in dekoratér

v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 4.

Uzorec blaga resnim kupeem franko na razpolago. Vsa v mojo stroko spadajoča dela v mestu in na deželi izvršujem najceneje. — Modroce na peresih (Federmadratzen) 10 gl. in višje. — Preč. duhovščini priporočam kot specialiteto: altarne preproge.

☛ Ceniki s podobami zastonj in franko na zahtevanje.

Izdajatelj: Matija Kolar.

Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih barv, firnečev, lakov in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ljubljana,

za Frančiškansko cerkvijo v g. J. Vilharja hiši št. 4.

priporočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njiju stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot znano realno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočilne za prekupee so oljnate barve v ploščevinastih pušicah (Blehbüchsen) v domačem lanenem oljnatem firneži najfinije naribane in boljše nego vse te vrste v prodajalnah.

☛ Cenike na zahtevanje. ☛

Katoliška Tiskarna

priporočata raznovrstne

☛ vizitnice ☛

po nizki ceni.

Janez Dogan,

mizarski mojster v Ljubljani

na Dunajski cesti št. 15, (Medijatova hiša)

priporočata svojo dobro vrejeno zalogo raznovrstne

hišne oprave,

politovane in likane: altarne podstavke po 5 gl. 50 kr., divane, garniture, modroce na peresih po 10 gl., žimnate modroce po 20 gl., vozičke za otroke, okvire za svete in posvetne podobe po mogoče nizkej ceni.

Tudi prevzema vsa mizarska in stavbena dela. Cenilnik s podobami zastonj in franko.

Darilec pridni šolski mladini, zlasti letos jako primerno in spominljivo, je knjižica:

„Zlatomašnik LEON XIII.“
(s podobico).

Dobiva se po 6 kr. — 50 iztisov vkup po 5 kr. v Ljubljani pri „Katoliški družbi“, Stari trg št. 13.

Po ravno isti ceni „Papeževa nezmotljivost“.

Najboljši in najpripravnejši način hranjevanja je gotovo

☛ zavarovanje življenja. ☛

Zavarovanje življenja koristno je vsakemu, **neobhodno potrebno pa onim**, ki imajo skrbeti za rodbine. Naše življenje odvisno je od tolikerkih slučajnosti, da ne smemo nikdar puščati iz oči bodočnosti onih, ki so nam dragi in za katere skrbeti smo obvezani. Najboljši pripomoček za to je zavarovanje življenja, katero je urejeno tako, da daje priliko vsakemu udeleževati se njegovih dobrot.

Za nezaten denar more se zavarovati kapital, ki se izplača po smrti preostalej rodbini, ali dota, ki se izplača otroku, kedar doživi, 18., 20. ali 24. leto. Poslednje zavarovanje važno je zato, ker se zavarovana dota izplača tudi tedaj, ko bi oni, ki jo je zavaroval, umrl takoj potem, ko je uplačal prvi obrok, in ker se vsa uplačana premija vrne, ko bi zavarovani otrok umrl pred dogovorjeno starostjo.

More se pa tudi zavarovati kapital, ki se izplača zavarovancu samemu o dogovorjenej starosti (n. pr. v 40., 50. ali 60. letu), ali pa njegovim dedičem, ko bi utegnil umreti prej.

Vse te načine zavarovanja upeljane ima **vzajemna zavarovalna banka „SLAVIJA“ v Pragi**, katere prednost je še to, da je pri njej vsak člen brez kacega posebnega priplačila deležen vsega čistega dobička, ki je leta 1887 iznašal 10%, v prejšnjih letih pa tudi že po 20%, 25% celo 48%.

Konci leta 1886. bilo je pri banki „SLAVIJA“ za življenje zavarovanih 40.497 oseb za 22,835.193 goldinarjev. Vsa pojasnila daje brezplačno (43)

glavni zastop banke „SLAVIJE“ v Ljubljani,
v lastnej hiši (Gospoške ulice 12.)

KATOLIŠKA TISKARNA
v LJUBLJANI

Knjig, brošuric, prošpektov, časopisov vabil, voznih listov, mrtvaških listov, obiskovalnic.

VALVAZORJEV TRG
št. 5.

duhovščini, pisateljem in vrstno izvrševanje tiska

Diplom, cenikov, imenikov, računov, kovert s firmo, pobotnic, tabel za urade, pravil.

Spovednih, birmskih in izpraških obrazcev.

knjig, litani, župnijskih listov, molitvenih

Dekretov, plakatov, vstopnic, sporedov, letnih poročil, in družih tiskovin v raznih barvah.

VALVAZORJEV TRG
št. 5.

priporočata se prečastiti p. n. občinstvu za vsako-

Odgovorni vrednik: Ignacij Žitnik.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.